

GROOT GELD

Financiële kennis mag best wat beter

● Edin Mujagic

In de nasleep van de coronapandemie kreeg de wereld te maken met oplopende inflatie.

Toen de oorlog in Oekraïne begin 2022 losbarstte, stegen vervolgens de gas- en de stroomprijzen extreem. In alle landen schoten de overheden huishoudens en bedrijven te hulp, met onder meer toeslagen en subsidies. Dat de begrotingstekorten daardoor opliepen, en dat vaak flink, namen ze voor lief.

Hoe kijken huishoudens eigenlijk naar die overheidstekorten? Daar deden enkele economen bij de Europese Centrale Bank (ECB) onderzoek naar. De resultaten zijn zorgwekkend. Wanneer huishoudens lezen dat de overheid veel meer uitgeeft dan die aan inkomsten heeft, schatten ze de inflatie op korte termijn hoger in en ze maken zich minder zorgen over werkloosheid. Terwijl huishoudens de inflatie op de korte termijn hoger inschatten, blijken ze er geen langdurig probleem in te zien. En daar gaat het fout. Dit inzicht zegt mij dat er nog veel te doen is op het gebied van financiële geletterdheid.

Tekort

Begrotingstekorten en inflatie hebben op middellange termijn heel veel met elkaar te maken. Natuurlijk in de zin dat hogere inflatie het tekort kan aanjagen, bijvoorbeeld vanwege hogere rentelasten, maar vooral doordat begrotingstekorten de inflatie beïnvloeden.

Kinderen leren over financiën is goed, beeld Getty Images

Hoe komt dat? Een begrotingstekort moet gefinancierd worden. Overheden doen dat doorgaans door meer te lenen en belastingen te verhogen. Hogere belastingen zorgen ervoor dat de productiekosten van bedrijven stijgen en die berekenen die kostenstijgingen door.

Als overheden meer lenen en de rente daardoor stijgt, stuwt dat de rente voor bedrijven ook, waardoor eveneens de productiekosten toenemen. Daarmee zorgen structurele begrotingstekorten al snel voor een hogere inflatie.

Onverantwoord beleid

Als huishoudens menen dat er geen verband is tussen begrotingstekorten en inflatie, loopt de samenleving het gevaar dat beleidsmakers met onverantwoord beleid weggelopen – ja, zelfs bewierookt worden. De mensen menen immers dat begrotingstekorten louter lusten betekenen. Maar nee dus. Als aanhoudende tekorten en hoge inflatie goed waren, hadden landen als Frankrijk en Italië anno 2025 een ijzersterke economie en had Zwitserland overal moeten aankloppen voor noodhulp.

Grotere financiële geletterdheid zorgt er niet alleen voor dat de mensen beleidsgevolgen beter kunnen inschatten. Onderzoek wijst uit dat een hogere mate van financiële geletterdheid voor extra economische groei zorgt. Huishoudens met meer financiële kennis krijgen minder snel te maken met schuldp Problemen. Naar begrotingsplannen kijken, zeker als je mag gaan stemmen, is een goed plan. En financiële geletterdheid vergroten, daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen.

De auteur is econoom en beheerder bij beleggingsfonds Hoofbosch.